

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра кібернетики та інформатики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
кібернетики та інформатики
“ 24 ” _____ 07 _____ 2020 р.
С.В. Агаджанова (Агаджанова С.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ООК 16. ПРИКЛАДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ГРОМАДАХ

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка місцевого розвитку»

Факультет: *економіки та менеджменту*

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з *Прикладні інформаційні системи в громадах* для студентів спеціальності **051 Економіка**.

Розробник: Агаджанова С.В., доцент кафедри кібернетики та інформатики, к.т.н., доцент

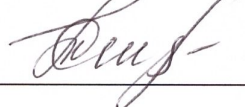
_____ Агаджанова С.В. _____ ()
 прізвище, ініціали підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кібернетики та інформатики. Протокол №10 від “17” червня 2020 року.

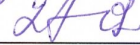
Завідувач кафедри кібернетики та інформатики _____ () _____ (Агаджанова С.В.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) _____ () (Медвідь В.Ю.)

Декан факультету економіки і менеджменту _____ () (Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____ () _____

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ () 2020 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра кібернетики та інформатики

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
кібернетики та інформатики**
“ _____ ” _____ 2020 р.
_____ (Агаджанова С.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ООК 16. ПРИКЛАДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ГРОМАДАХ

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка місцевого розвитку»

Факультет: *економіки та менеджменту*

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з **Прикладні інформаційні системи в громадах** для студентів спеціальності **051 Економіка**.

Розробник: Агаджанова С.В., доцент кафедри кібернетики та інформатики, к.т.н., доцент

_____ Агаджанова С.В. _____ (_____)
прізвище, ініціали *підпис*

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кібернетики та інформатики. Протокол №10 від “17” червня 2020 року.

Завідувач кафедри кібернетики та інформатики _____ (**Агаджанова С.В.**)
(підпис) *(прізвище та ініціали)*

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
 (керівник проектної групи) _____ (Медвідь В.Ю.)

Декан факультету економіки і менеджменту _____ (Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти,
 ліцензування та акредитації _____ (_____)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність: 051 «Економіка» (ОП «Економіка місцевого розвитку»)	Рік підготовки:
Змістових модулів -		2020-2021-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Курс
Загальна кількість годин – 90		1м
		Семестр
		2-й
		Лекції
		12 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		66 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітній ступінь: магістр	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить, %: для заочної форми навчання – 27/73 (24/66).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Прикладні інформаційні системи в громадах” є отримання теоретичних знань і практичних навичок створення, впровадження, функціонування, застосування інформаційних систем та інформаційних технологій щодо забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування та відповідних фахівців.

2.2 Завдання навчальної дисципліни

Завдання:

Навчити використовувати для вирішення аналітичних і проектних завдань сучасні прикладні інформаційні системи та інформаційні технології;

Навчити вибирати та застосовувати сучасні програмні засоби для вирішення завдань в сфері місцевих економіки, фінансів і бізнесу.

Вивчення навчальної дисципліни “*Прикладні інформаційні системи в громадах*” передбачає формування у студентів **компетентностей**:

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
	Загальні		
1		Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 1
2		Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.	ЗК 2
3		Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань).	ЗК 4
4		Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ЗК 7
	Спеціальні		
5		Здатність збирати, аналізувати та обробляти емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем населених пунктів та територій, робити на їх основі обґрунтовані висновки.	СК 2
6		Здатність створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендінгу територій та інших населених пунктів.	СК 12
7		Здатність налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв'язання конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ.	СК 13

2.3. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни “*Прикладні інформаційні системи в громадах*” студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності	ПРН 2
2	Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	ПРН 4
3	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати запропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	ПРН 7
4	Збирати, обробляти та аналізувати емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань	ПРН 8

5	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень	ПРН9
6	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами	ПРН 10
7	ПРН 11 - Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	ПРН 11
8	ПРН 12 - Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	ПРН 12
9	ПРН 13 - Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	ПРН 13
10	ПРН 14 - Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	ПРН 14
11	ПРН 15 - Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	ПРН 15
12	Критично оцінювати економічні результати господарської діяльності та визначати перспективи економічного й соціального розвитку сільського господарства; ідентифікувати проблеми в управлінні та фінансуванні комунального майна територій.	ПРН 20

3. Програма навчальної дисципліни

(знаходиться на апробації Протокол засідання кафедри кібернетики та інформатики №10 від "17" червня 2020 року.

Змістовий модуль 1. *Основні поняття.*

Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування. Етапи впровадження електронного урядування.

Категорійно-понятійний апарат електронного урядування. Державна політика розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Передумови електронного урядування в Україні. Мета, основні цілі та завдання електронного урядування в Україні, базові принципи впровадження. Організаційні та технологічні основи електронного урядування.

Тема 2. Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.

Демократія як політичний режим: поняття і принципи. Електронна демократія: поняття, суть, цілі, особливості. Основні переваги е-демократії. Елементи електронної демократії. Сектори і інструменти електронної демократії. Етапи становлення електронної демократії. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами. Інформаційна взаємодія органів влади і зацікавленої громадськості. Електронне голосування: поняття, суть, переваги. Електронний парламент: поняття, суть, принципи діяльності, мотиви впровадження. Інформаційна інфраструктура. Веб-сторінки в парламентській діяльності. Створення парламентських баз даних. Методи спілкування парламентарів і парламентських структур з громадянами. Цифрова нерівність привпровадженні системи електронного управління: поняття, причини виникнення, напрями подолання.

Змістовий модуль 2. Міжнародний та вітчизняний досвід. Сучасні інформаційні технології електронного урядування.

Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.

Електронний уряд. Концепція здійснення державного управління, властива інформаційному суспільству. Можливості інформаційно-телекомунікаційних технологій і цінностях відкритого громадянського суспільства. Інформаційні технології в державному управлінні.

Тема 4. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні.

Поняття, принципи та інформаційно-технологічні аспекти електронного урядування. Нормативно-правове регулювання електронного урядування. Завдання та етапи впровадження електронного урядування. Архітектурні моделі електронного уряду. Основні проблеми впровадження електронного урядування в Україні.

Тема 5. Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.

Управління електронними документами. Введення і перетворення документів. Організація зберігання електронних документів. Можливості пошуку електронних документів. Робота з вмістом електронного документа. Життєвий цикл і версії електронного документа. Організація колективної роботи з електронними документами.

Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги.

Адміністративна послуга: поняття, основні ознаки, принципи надання, види. Електронні адміністративні послуги: базові поняття, сутність. Елементарні та композиційні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу. Проблеми надання адміністративних послуг в Україні. Основні напрями з удосконалення надання електронних адміністративних послуг в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Змістовий модуль 1. Основні поняття. Міжнародний досвід.						
Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування. Етапи впровадження електронного урядування	4	2	2			
Тема 2. Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії	24	2	2			20
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4			20
Модуль 2.						
Змістовий модуль 2. Міжнародний та вітчизняний досвід. Сучасні інформаційні технології електронного урядування.						
Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.	14	2	2			10
Тема 4. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні	14	2	2			10

Тема 5. Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.	14	2	2			10
Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги.	20	2	2			16
Разом за змістовим модулем 2	62	8	8			46
Разом за семестр	90	12	12			66

5. Теми та план лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування. Етапи впровадження електронного урядування. <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорійно-понятійний апарат електронного урядування. 2. Державна політика розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. 3. Передумови електронного урядування в Україні. 4. Мета, основні цілі та завдання електронного урядування в Україні, базові принципи впровадження. 	2
2	Тема 2. Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії. <ol style="list-style-type: none"> 1. Демократія як політичний режим: поняття і принципи. 2. Електронна демократія: поняття, суть, цілі, особливості. 3. Основні переваги е-демократії. 4. Елементи електронної демократії. 5. Сектори і інструменти електронної демократії. 6. Етапи становлення електронної демократії. 7. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами. 	2
3	Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. <ol style="list-style-type: none"> 1. Електронний уряд. 2. Концепція здійснення державного управління, властива інформаційному суспільству. 3. Можливості інформаційно-телекомунікаційних технологій і 	2

	цінностях відкритого громадянського суспільства. 4. Інформаційні технології в державному управлінні	
4	Тема 4. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. 1. Поняття, принципи та інформаційно-технологічні аспекти електронного урядування. 2. Нормативно-правове регулювання електронного урядування. 3. Завдання та етапи впровадження електронного урядування. 4. Архітектурні моделі електронного уряду. 5. Основні проблеми впровадження електронного урядування в Україні.	2
5	Тема 5. Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами. 1. Управління електронними документами. 2. Введення і перетворення документів. 3. Організація зберігання електронних документів. 4. Можливості пошуку електронних документів. 5. Робота з вмістом електронного документа. 6. Життєвий цикл і версії електронного документа. 7. Організація колективної роботи з електронними документами	2
6	Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги. 1. Адміністративна послуга: поняття, основні ознаки, принципи надання, види. 2. Електронні адміністративні послуги: базові поняття, сутність. 3. Елементарні та композитні адміністративні послуги. 4. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг.	2
	Разом	12

6. Теми лабораторних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична робота №1. Інформаційний портал, інформаційний ресурс, інформаційне середовище електронного управління, електронні адміністративні послуги, індекс готовності електронного уряду.	2
2	Практична робота №2. Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.	2
3	Практична робота № 3. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування	2
4	Практична робота № 4. Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.	2

5	Практична робота № 5. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги.	2
6	Практична робота № 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.	2
	Разом	12

7. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.	10
2	Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.	10
	Тема 4. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні.	10
3	Тема 5. Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.	20
	Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги.	16
	Разом	66

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (читання, переказ, конспектування).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота, вправа.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. **Аналітичний**

2.2. **Методи синтезу**

2.3. **Індуктивний та дедуктивний методи**

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Проблемний**

3.2. **Частково-пошуковий (евристичний)**

3.3. **Дослідницький**

4. Активні методи навчання – використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання – використання мультимедійних технологій, mind maps, kahoot.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - експрес-контроль під час аудиторних занять;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - виконання аналітично-розрахункових завдань;
 - результати тестування;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма контролю - залік
(заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота						Разом за модулі	СРС	Сума
Змістовий модуль 1 - 35 балів		Змістовий модуль 2 –35 балів						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	70	30	100
10	10	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Агаджанова С.В. Прикладні інформаційні системи в громадах (в Moodle).
Режим доступу: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4262>

12. Рекомендована література

Базова

1. Агармизян И. Мировой опыт реализации концепции электронного правительства [Електронний ресурс] / И. Агармизян. – Режим доступу : <http://www.microsoft.com/rus/docs/government/analytics/egovernment.doc>. – Назва з титул. екрану.
2. Ахрипська О. Електронна демократія в Україні. Що це? [Електронний ресурс] / Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. – Режим доступу : <http://ti-ukraine.org/news/4661.html>. – Назва з титул. екрану.
3. Баклан І. В. Електронний парламент: методологія прийняття рішень у процесі нормотворення / І. В. Баклан, Ю. М. Селін. – Юридична наука. – №1. – 2013. – С.13-20.
4. Блажієвська Н. Електронний уряд та інформатизація органів державної влади / Н. Блажієвська, Т. Береза. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/word/50.doc>. – Назва з титул. екрану.
5. Гриднев В. В. Архивное: про термин – электронное правительство – подборка определений [Електронний ресурс] : Веб-сайт В. В. Гриднева / В. В. Гриднев. – Режим доступу : <http://www.gridnev.info/?p=64#more-64>. – Назва з титул. екрану.
6. Демкова М. Е–урядування [Електронний ресурс] : Потрал знань. Матеріали дистанційного курсу / М. Демков. – Режим доступу : <http://www.znannya.org/?view=concept:318>. – Назва з титул. екрану.
7. Державна інформаційна політика: [навч.-метод. посіб.] / уклад. В. Л.Савченко; Донецька обласна державна адміністрація, Донецький обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій. – Донецьк: 2009. – 27 с.
8. Дубов Д. В. Основи електронного урядування : [Навч. посіб.] / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. – К. : Центр навчальної літератури, 2012. – 176 с.
9. Клименко И. В. Проблемы внедрения информационной системы «электронное правительство» в государственное 125 управление / И. В. Клименко, Г. С. Литвинов // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президенті України: Сучасні проблеми державного управління / За заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2003. – Вип.1. – С.98-105.
10. Клименко І. В. Технології електронного врядування [Текст] / Клименко І. В., Линьов К. О. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 192 с.
11. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : [Моногр.] / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ. – Магістр, 2010. – 312 с.

12. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.06.1996 р. – К.: Інформаційно-видавниче агентство «ІВА», 1996. – 52 с.

13. Концепція розвитку електронного урядування в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dki.org.ua/files/Concept-E-Government.doc>. – Назва з титул. екрану.

14. Мещеряков В.С. Електронна демократія [Електронний ресурс] / В. С. Мещеряков. – Режим доступу: <http://kds.org.ua/blog/elektronna-demokratiya>. – Назва з титул. екрану.

15. Про електронний цифровий підпис [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

16. Про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

17. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2004 р. № 326. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

18. Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

19. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах [Електронний ресурс]: Закон України від 31.05.2005 р. № 2594-IV. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

20. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

21. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

22. Про Концепцію Національної програми інформатизації [Електронний ресурс]: Закон України від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

23. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс]: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

24. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки [Електронний ресурс]: Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

25. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 червня 1997 року «Про невідкладні заходи щодо впорядкування системи здійснення державної інформаційної політики та удосконалення державного регулювання інформаційних відносин»: Указ Президента України [Електронний ресурс]: від 21.07.1997 р. № 663/97. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

26. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 31 жовтня 2001 року «Про заходи щодо вдосконалення державної інформаційної політики та забезпечення інформаційної безпеки України» [Електронний ресурс]: Указ Президента України: від 06.12.2001 р. № 1193/2001. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

27. Про Стратегію національної безпеки України [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 12.02.2007 р. № 105/2007. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

28. Про телекомунікації [Електронний ресурс]: Закон України від 18.09.2003 р. № 1280-IV. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з титул. екрану.

29. Реализация проектов электронного правительства : мировой и отечественный опыт. – Режим доступу : <http://www.microsoft.com/rus/government/newsletters/issue>. – Назва з титул. екрану.

30. Роджерс Э. Коммуникации в организациях [Текст] / Э. Роджерс, Р. Агарвала-Роджерс ; Пер. с англ. – М. : Экономика, 1980. – 176 с.

31. Серенок А. О. Е-уряд: показник зрілості для України [Текст] / А. О. Серенок // Вивчення та впровадження в Україні іноземного досвіду удосконалення діяльності органів влади: матеріали III всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю, 26 листопада 2008 р. – Ч. I. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – С. 206-209.

32. Серенок А. О. Комплексний індекс показника готовності до електронного уряду [Текст] / А. О. Серенок // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ. – Магістр, 2009. – Вип. 2 (25). – С. 353-359.

33. Серенок А. О. Україна : індекс готовності до е-уряду [Текст] / А. О. Серенок // Державне управління та місцеве самоврядування: тези IX між нар. наук. конгресу, 26-27 березня 2009 р. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ – Магістр, 2009. – С. 43-44.

34. Шевчук О. Б. Електронний уряд [Текст] / О. Б. Шевчук, О. П. Голобуцький. – К.: Атлант UMS, 2002. – 173 с.

Додаткова

1. Глобальная инициатива по преодолению информационного неравенства. (ООН) [Електронний ресурс] <http://www.e-government.ru/pub/pravo/985430332.html>. – Назва з титул. екрану.

2. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / Дзюба С. В., Жиляєв І. Б., Полумієнко С. К., Рубан І. А. та ін. ; за ред. А. І. Семенченка. – Київ : Арт-мастер, 2012. – 264 с.

3. Зейферт Д. Руководство по компьютеризации функций государственного управления: секторы, этапы, возможности и вызовы управления в режиме реального времени [Електронний ресурс] : Материалы Госдепартамента США / Д. Зейферт. – Режим доступу : <http://www.infousa.ru/information/r131057.htm>. – Назва з титул. екрану.

4. Кільчицкий Є. Система електронного цифрового підпису [Електронний ресурс] / Кільчицкий Є. – Режим доступу : <http://softline.kiev.ua/document/54181;/05%20-%20Кильчицкий%20-%20Система%20цифровой%20подписи.pdf>. – Назва з титул. екрану.

5. Клименко І. В. Система електронного документообігу в державному управлінні : [Навч.-метод. посіб.] / Клименко І. В., Линьов К. О. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 32 с.
6. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю.; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с..
7. Про створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд України» [Електронний ресурс] : Проект постанови Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.
8. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Електронне урядування» [Текст] / С. А. Чукут, О. Б. Кукарін. – К.: Вид-во НАДУ, 2009. – 80 с.